

и сведока "Б", који су приликом саслушања замолним путем у Сарајеву дана 27.04.2005. године навели да је "Релић" убио [REDACTED] [REDACTED] док је првостепени суд утврдио да је окривљени Дарко Јанковић то урадио заједно са "Релићем". С тим у вези оспоравају се чињенични и правни закључци првостепеног суда да је окривљени Дарко Јанковић извршио радње описане под горе означеним делом изреке пресуде. У жалби се даље истиче да је првостепени суд исказе наведених сведока селективно ценио прихватајући делове исказа који потврђују наводе из оптужнице, док делове исказа који иду у корист окривљеног не прихвата. Осим тога, оспорава се коришћење доказа прибављених од стране МКТЈ, односно изјава заштићених сведока узетих од истражитеља МКТЈ и истиче да окривљеном у то време није било повређено право на одбрану, због чега се по мишљењу браниоца ови докази не могу користити јер су у супротности са позитивним законодавством Републике Србије, тако да искључују поштовање услова на правично суђење.

Ови жалбени наводи су оцењени као неосновани јер је одредбом члана 14а Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине предвиђено да Тужилац за ратне злочине може предузети кривично гоњење на основу података и доказа прикупљених од стране тужиоца МКТЈ, те да се ти докази, након уступања што је правично у овом случају, могу користити као докази у кривичном поступку пред мањим судом под условом да су прикупљени или изведени на начин предвиђен Статутом и правилима о поступку и доказима МКТЈ, док се постојање или непостојање чињеница које се доказују тим доказима, цени у складу са одредбом 14а Законика о кривичном поступку. Имајући у виду да су изјаве сведока узете на начин предвиђен Статутом и правилима о поступку и доказима МКТЈ од стране тужиоца МКТЈ и од њега овлашћених органа, у складу са одредбом члана 16 и 18 Статута МКТЈ и правила 39 Правилника о поступку и доказима везаним за вођење истрага, то су напред изнетим жалбени наводи браниоца окривљеног Дарка Јанковића да се ти докази не могу користити у овом кривичном поступку, оцењени као неосновани. Наимено одредбом члана 18 став 3 Статута МКТЈ предвиђено је да окривљеном на претресу испитивања на браниоца. Имајући у виду да пред МКТЈ није био покренут кривични поступак против окр. Јанковић Дарка, у овом случају би он свакако морао имати браниоца (изабраног или по службеној дужности), већ је у вези са прикупљању доказа испитивањем између осталих жртава и сведока (члан 18 став 2 Статута и 39 (ii) Правилника о поступку и доказима) то у овом случају, на супрот наводима жалбе, није повређено право окривљеног на одбрану, па је овај жалбени навод оцењен као неоснован. Овај суд је имао у виду (као уосталом и првостепени суд) став Врховног суда Србије изнет у решењу Кж2 РЗ 22/08 од 21. маја 2008. године, да се ни у случају хашких изјава сведока који нису дошли на претрес, не ради о недозвољеним доказима, већ да се исти могу користити.

Осим тога, првостепени суд је оцењујући доказну снагу ових изјава, имао у виду одредбе правила 92 бис Правилника о поступку и доказима који дају могућност претресном већу Хашког трибунала да прихвати писмене изјаве

сведока уместо усменог сведочења, само када се њима доказује нешто друго, а не дела и понашање оптуженог за које се он терети, као и да се писмене изјаве могу користити када сведок приступи у суд, када се омогући његово унакрсно испитивање и када он потврди да је изјава тачна, те је сходно наведеном правилно закључио да законодавац приликом доношења Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, свакако није имао за циљ, регулишући коришћење доказа прикупљених од МКТЈ, а посебно у случају када сведоци не дођу на претрес, да се ова могућност коришћења доказа МКТЈ тумачи на екстензивнији начин у односу на онај који се примењује пред МКТЈ. При томе је првостепени суд, примењујући начело слободне оцене доказа као једно од основних начела нашег процесног права, имао у виду и чињеницу да се коришћењем писмених изјава сведока у ситуацији када исти нису присутни на главном претресу, ограничава начело непосредности у кривичном поступку које је, такође, једно од важних начела кривичног поступка и гарант поштовања права одбране. Судска пракса Европског суда за људска права у својим одлукама третира МКТЈ као суд заснован на закону, те доказе прибављене од стране овог суда, сматра као доказе који се могу користити уз ограничење које представља поштовање услова за правично суђење у складу са чланом 6 Европске конвенције о људским правима и начело непосредности као једно од примарних начела.

Сходно томе, првостепени суд је обазриво ценио прикупљене писмене изјаве у ситуацији када њихова садржина није могла бити проверена непосредно на претресу, и када суд и странке нису могли да постављајући питања таквим сведоцима, провере њихов кредибилитет, па је на тај начин ценио све раније дате исказе сведока, као и изјаве сведока узете од стране истражитеља МКТЈ који нису приступили на главни претрес, и то сведока под псеудонимима „Б“, „Г“, „Д“, „Ђ“, „В“, „З“, „ и Алфа“, (затворених у Дому културе у Челопеку који су описивали радње лица којег се сећају под надимком „Пуфта“), који су одбили да сведоче због веома нарушеног психичког и физичког здравља и чије довођење није могуће (живе у иностранству -Бих, а сведок „Б“ је недоступни суду јер живи на непознатој адреси у иностранству) због чега су изјаве ових сведока на главном претресу одржаном дана 02. децембра 2011. године прочитани на основу одредбе члана 337 став 1 тачка 1 ЗКП-а.

У погледу исказа сведока који су приступили на претрес, а претходно су дали изјаве о истим догађајима и у поступку Кв.5/05, те истражитељима МКТЈ, које су им и предочаване на претресу, а са којима је одбрана имала могућности да се улозна, првостепени суд је наведене изјаве правилно узео као саставни део исказа сведока, третирајући их као један јединствени исказ, јер у супротном, и по налажењу овог суда, не би могли бити оцењени на адекватан начин. С обзиром да су искази сведока – жртва, једно од главних доказних средстава у поступцима који за предмет имају кривично дело ратни злочин, као и да је временски период протекао од извршења кривичног дела до суђења веома дуг, што за логичну последицу има разлике и противречности, и то како о околностима под којима су се одиграли догађаји, тако и о лицима која су њихови

учесници, првостепени суд се, на супрот наводима жалбе, по оцени овог суда, пажљиво бавио анализом и оценом веродостојности ових исказа, како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, не дозволивши да се, уколико се појави сумња у веродостојност и поузданост исказа сведока, то тумачи на штету окривљеног Јанковић Дарка. Имајући у виду да су у образложењу побијане пресуде дати јасни и логични разлози из којих је првостепени суд исказе оштећених у вези једног догађаја прихватио, иако се на његово сведочење о другим дешавањима није ослонио, налазећи да је исказ сведока у том делу непоуздан и највероватније резултат каснијих међусобних препричавања међу оштећенима, то су жалбени наводи браниоца овог окривљеног да је првостепени суд селективно ценио исказе оштећених прихватајући само оне делове којима се потврђују наводи оптужнице, оцењени као неосновани. С тим у вези, неосновано се оспорава закључак првостепеног суда изнет на страни 28 побијане пресуде да разлике у исказима сведока при описивању детаља догађаја не могу бити да буду разлог за закључак да је целокупно сведочење одређеног сведока непоуздано због тога што је његово сведочење у односу на одређени догађај непоуздаво. Ово из разлога јер је првостепени суд доносећи овакав закључак имао у виду да је у Дому културе у Челопеку у јуну месецу 1992. године било затворено 162 мушкарца у просторији површине свега 200 м² тако да је могућност опажања одређених збивања зависила и од места на коме су се налазили у тренутку злостављања, те чињенице да ли су том приликом злостављани и они сами или њихови најближи рођаци, тако да је и по оцени овог суда, немогуће очекивати да о појединостима догађаја, њиховој хронологији, те свим лицима која су им нанела патње, исказује на потпуно сагласан начин, посебно када се има у виду да је у Дому владала атмосфера страха за голи живот и да су се оштећени налазили у посебном психичком стању. Оштећени под псеудонимом „Један“ то илуструје на следећи начин: „Има нас који смо у страху седели у ћошку, зачепљених ушију и затворених очију да не видимо шта се дешава и како нас ударају, има нас који смо се крили под бину да не би били бијени и да не би видели некога“.

Имајући у виду све наведено, и по налажењу овог суда, управо би у високој мери сагласни искази упућивали на чињеницу да су се сведоци договарали и међусобно усклађивали исказе. Дуг протек времена, присуство трауматичним сценама које су се из дана у дан понављале, те подсећање и потом казивање пред судом о њима, произвело је снажне емоционалне реакције код оштећених, што све доводи до немогућности да се у сваком исказу исприча иста прича са истим детаљима. Међутим, ове околности, и по оцени Апелационог суда, не могу обезвредити доследно сведочење о битним чињеницама, уколико је оно прихваћено као убедљиво, нити одређене неподударности обавезно цео исказ чине непоузданим, а како то правилно закључује првостепени суд. Стога су наводи жалбе браниоца окривљеног којима се оспорава овакав закључак првостепеног суда оцењени као неосновани.

Насупрот наводима жалбе браниоца окривљеног Јанковић Дарка, првостепени суд је ваљаном оценом исказа оштећених, затворених у Дому

културе у Челопеку, на несумњив начин утврдио да је окривљени Јанковић Дарко учинио радње описане под III а изреке пресуде (уочи Бајрама 10./11.06.1992. године лишио живота најмање девет лица са сада покојним Вучковић Душаном), о чему су у образложењу пресуде дати јасни, довољни и аргументовани разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд, а који наводима жалбе ничим нису доведени у сумњу, због чега је жалба којом се у овом делу оспорава правилност уврђеног чињеничног стања, оцењена као неоснована.

Наиме, од првих исказа датих истражитељима МКТЈ саслушани оштећени су били у високом степену сагласни у погледу описивања радњи које су уочи Бајрама 1992. године предузимали покојни Вучковић Душан зв. "Репић" и окривљени Јанковић Дарко, зв. "Пуфта", које по својој бруталности и тежини последица обележавају овај предмет. Из сагласних исказа сведока под псеудонимима "А", "један", "два", "три", "Алфа", "Г", "Д", "Ђ", "Б", "В" и "З", првостепени суд је утврдио да је уочи Бајрама 1992. године пре доласка групе људи у којој су сигурно били покојни Душан Вучковић, зв. "Репић" и лице по надимку "Пуфта", Вучковић Душан, зв. "Репић" најавио долазак речима "биће вам крвав Бајрам", да је по њиховом уласку у Дом, почела туча и малтретирање затворених, те да је током тог догађаја који је трајао дуже време, по неким оштећенима и неколико сати, лишено живота најмање девет људи и то тако што је "Репић" пуцањем из малокалибарске пушке лишио живота [REDACTED] [REDACTED] те [REDACTED] [REDACTED], коме је ставио цев пушке у уста и тиме га принудио да се попне на прсте, те када је од његовог оца [REDACTED] [REDACTED] на питање да ли му је то једини син, добио потврдан одговор, рекао да више ни њега неће имати, а потом, пуцањем у уста, [REDACTED] [REDACTED] лишио живота. Првостепени суд је на поуздан начин такође утврдио да су покојни Вучковић Душан и окр. Јанковић Дарко лишили живота [REDACTED] [REDACTED] убадањем ножевима у тело више пута, након што га је претходно из пушке ракио сада покојни "Репић", док је окривљени Јанковић порезивањем ножем по врату лишио живота [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] о чему су у образложењу пресуде дати јасни и аргументовани разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд, због чега су наводи жалбе којима се у овом делу оспорава правилност уврђеног чињеничног стања оцењени као неосновани.

Ово стога јер из исказа оштећених несумњиво произилази да су обојица окривљених – Јанковић Дарко, зв. „Пуфта“ и Вучковић Душан зв. „Репић“ истовремено убијали наведене оштећене за Бајрам 1992. године, па самим тим првостепени суд правилно закључује да окривљени Јанковић делује у саизвршилаштву са сада покојним Вучковић Душаном зв. "Репић". Наиме, оштећени сагласно наводе да док "Пуфта" ради ножем, "Репић" убија из малокалибарске пушке, затим оштећеног [REDACTED] [REDACTED] обојица убадају ножем у тело, а претходно га из пушке рањава сада покојни Вучковић, да би му окривљени Јанковић забатао нож и након што је оштећени покушао да га извади из груди, што на упечатљив начин описују оштећени, (а како је то детаљно

образложено у побијаној пресуди), а пре него што ██████████ ██████████ окривљени Јанковић лишава живота порезивањем ножем по врату, сада покојни Вучковић га погађа хицем из пушке. Према томе, првостепени суд правилно закључује да сама интерпретација доживљаја дата од стране оштећених чији искази су цитирани и пажљиво анализирани у побијаној пресуди, управо потврђује закључак о заједничком деловању обојице окривљених, тако да су сва лишења живота за Бајрам резултат заједничког деловања обојице окривљених, резултат радња предузетих са заједничким циљем, у истом временском периоду, без обзира да ли их предузимају појединачно или заједно, а како је то на странама 105 и 106 побијане пресуде детаљно образложено. Дакле, како искази оштећених у којима описују понашање окривљених предметном приликом указују да окривљени заједно имају власт над делом, да се не противе радњама другог, те да један хоће радњу другог као и своје, то су наводи жалбе браниоца окривљеног Јанковић Дарка да је првостепени суд погрешно поступио када је овог окривљеног огласио кривим за радње које је извршио сада покојни Вучковић Душан, оцењени као неосновани.

У жалби браниоца окривљеног Јанковић Дарка наводи се да је првостепени суд повредио начело *in dubio pro reo*, у погледу радње описане под II тачка 2 изреке побијане пресуде, а наиме, да је ██████████ лишен живота пуцањем из ватреног оружја од стране окривљеног Дарка Јанковића, јер је по мишљењу браниоца закључак првостепеног суда изнет на страни 82 побијане пресуде у погледу извршења наведене радње изведен на основу претпоставке, а што је у супротности са чланом 18 ЗКП-а.

Насупрот овим жалбеним наводима, по оцени Апелационог суда, првостепени суд на поменутој страни пресуде правилно закључује да, иако ниједан од оштећених није непосредни очевидац самог чина лишења живота оштећеног ██████████ ██████████, на основу свих изведених доказа произилази несумњив и једини закључак да је он лишен живота пуцањем из ватреног оружја од стране окривљеног Јанковић Дарка, непосредно након што га је возилом извео из круга "Циглане".

Наиме, до оваквог закључка првостепени суд је дошао пре свега имајући у виду сагласне исказе оштећених затворених на "Циглани" (заштитних сведока под псеудонимима "У", "Ф", "Т", "Бета" и "четири"), да су у возилу сигурно били "Пуфта" и ██████████ да су се непосредно након што су се одвезли, чули пуцњи, да је о томе да је "Пуфта" убио човека обавештен и ██████████ ██████████ – шеф обезбеђења на "Циглани", да је сведок ██████████ ██████████ (директор "Циглане") обавештен да је тело било ту у кругу "Циглане", те да су ██████████ и ██████████ тврдили да је и полиција о томе обавештена, да је тело оштећеног ██████████ ██████████ ексхумирано у истој масовној секундарној гробници насталој након премештања примарних гробница у Зворнику, у које су смештена тела убијених у Дому културе Челопек, Техничко-школском центру, Дому културе Пилица у периоду јуни 1992. године. Осим тога, потпуно су сагласна посредна сазнања оштећених и сведока ██████████ и ██████████ у вези околности да

је управо окривљени Јанковић Дарко зв. "Пуфта" усмртио [REDACTED] након што га је одвезао возилом марке "Застава 101", које су видели оштећени, а што је потврдио и сведок [REDACTED], уз чињеницу да се ни сам тужилац у оптужници не опредељује ко је био уз "Пуфту" критичном приликом.

Дакле, имајући у виду да је првостепени суд на основу наведених доказа, а које је ценио како појединачно тако и у међусобној вези и у склопу одбране окривљеног Јанковић Дарка, несумњиво утврдио да је управо овај окривљени неутврђеног дана у другој половини јуна 1992. године телесно повредио оштећеног [REDACTED] на тај начин што је у два наврата улазио у просторију на "Циглани" у којој су боравили оштећени, те је у једном наврату извео оштећеног [REDACTED] кога је својим ножем порезао у пределу врата, услед чега је оштећени био сав крвав, а након краћег времена је оштећеног [REDACTED] убацио у гелек путничког возила и одвезао из "Циглане", те га из ватреног оружја у непосредној близини лишио живота. Наиме, сви оштећени су на оштећеном [REDACTED] видели посекотину у пределу врата непосредно након изласка из друге просторије у коју га је заједно са оштећеним [REDACTED] увео окривљени Дарко Јанковић, а оштећени [REDACTED] описивао је свим оштећенима шта им је "Пуфта" радио. (Иначе, окривљени Јанковић је оштећеном [REDACTED] ножем одсекао кожу са руке на којој је била тетоважа "звезда са полумесеком", промера 5/6 цм, за које радње је овај окривљени такође оглашен кривим, али како овај догађај није предмет жалбе, то није посебно коментарисан).

Неосновано се жалбом браниоца окривљеног Јанковић Дарка побија првостепена пресуда због повреде Кривичног закона, јер је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио Кривични закон налазећи да се у радњама окривљеног Јанковић Дарка ближе описаним у изреци пресуде стичу сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву у вези са чланом 22 КЗ СРЈ, за које је и оглашен кривим, а што је све детаљно образложено у побијаној пресуди од 114-123 стране пресуде, при чему се у жалби не дају конкретни разлози у чему се састоји повреда Кривичног закона, те се овај суд није могао бавити питањима која су обрађена у наведеном делу пресуде.

У вези овог жалбеног основа побијања у жалби браниоца окривљеног Јанковић Дарка једино се наводи се да је првостепени суд занемарио чињенице утврђене у поступку да је код одређених оштећених нађено оружје, из ког разлога се бранилац сматра да се не може сигурношћу утврдити да се у конкретном случају ради о заробљеним цивилима, тако да се у конкретном случају не ради о кривичном делу ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ за које је овај окривљени оглашен кривим. Бранилац указује да је [REDACTED] код себе имао пушку на којој је чак и писала порука да пушка убија сама. Ови жалбени наводи су оцењени као неосновани јер је првостепени суд имао у виду чињеницу да су неки од оштећених који су

боравили на пољопривредном добру "Економија", а потом и на "Циглани", приликом хапшења код себе имали оружје (поменути оштећени [REDACTED] као и сведок под псеудовимом "У", међутим, насупрот наводима жалбе, и по оцени овог суда то им не одузима својство заштићених лица у смислу одредаба међународног хуманитарног права, нити ова чињеница сама по себи указује да су они учествовали у ратним операцијама на страни једне од сукобљених страна.

С тим у вези првостепени суд правилно закључује да и евентуално претходно учествовање у непријатељствима, од тренутка лишења слободе даје таквим лицима статус заштићених лица у смислу заједничког члана 3 IV Женевске конвенције, односно статус лица онеспособљених за борбу услед лишења слободе. Издвојено посматрано из контекста целог догађаја и статуса највећег броја заробљених цивила, заробљавање неколицине лица која су код себе имала оружје и однос према њима и последице које су уследиле би имало сва обележја кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника, што је регулисано III Женевском конвенцијом. Међутим, управо му околности под којима је предметно кривично дело извршено, време када је извршено, уз несумњиву чињеницу да су сви остали који су заробљени били цивили и да је број заробљених цивила далеко премашивао број лица која би се могла сматрати заробљеницима, даје и овим лицима статус заробљених цивила. Другим речима, у смислу одредаба Међународног хуманитарног права, присуство појединачна нецивила унутар цивилног становништва, као што је овде случај, не лишава становништво цивилног карактера јер је довољно да је ово претежно цивилног карактера. Понашање према свим заробљеним лицима је било истоветно, и по мишљењу већа Апелационог суда, у себи садржи сва субјективна и објективна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва на које се односи IV Женевска конвенција.

Имајући у виду да је током овог кривичног поступка првостепени суд на основу изведених доказа, а пре свега исказа саслушаних сведока – оштећених несумњиво утврдио да се жртве предметног кривичног дела у складу са одредбама IV Женевске конвенције из 1949. године, те допунског Протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II), сматрају лицима заштићеним у оружаном сукобу, то су напред изнетих жалбени наводи браниоца окривљеног Дарка Јанковића, оцењени као неосновани.

Испитујући првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљеног Дарка Јанковића, а поводом жалби Тужиоца за ратне злочине и браниоца овог окривљеног, Апелациони суд је нашао да је жалба тужиоца основана, док је жалба браниоца окривљеног неоснована. По оцени овог суда, а што се основано указује жалбом Тужиоца за ратне злочине првостепени суд је одлучујући о врсти и висини кривичне санкције правилно утврдио све околности из члана 41 КЗ СРЈ, и то како олакшавајуће, тако и отежавајуће околности на страни окривљеног Јанковић Дарка, међутим утврђеним отежавајућим околностима није дао адекватан значај, због чега је

првостепена пресуда у делу одлуке о кривичној санкцији уважавањем жалбе тужиоца морала бити преиначена.

Наиме, од олакшавајућих околности првостепени суд је ценио личне и породичне прилике овог окривљеног – ██████████ ██████████ његову животну доб у време извршења кривичног дела, околност да је припадао категорији млађих пунолетних лица, при чему је имао у виду и дуг временски период протекао од извршења кривичног дела, док је од отежавајућих околности ценио тежину извршеног кривичног дела и посебно бројност радњи и наступелих последица, изразиту бруталност, агресивност, испољену безобзирност према жртвама, упорност и одлучност (ради се континуираним радњама које је предузимао на више локација – у Дому културе у Челопеку, на месту зв. "Циглан", у јуну месецу 1992. године, те на пољопривредном добру "Економија" у мају месецу) испољена приликом извршења дела над беспомоћним лицима у условима недостојним за живот људи, заједно са другим учиниоцима креирајући атмосферу терора и страха у овим објектима, при чему оштећени ниједним поступком нису допринели да се са њима поступа на такав начин. При томе је првостепени суд имао у виду и чињеницу да се тешке последице кривичног дела огледају и у томе да преживели оштећени услед психичког и физичког злостављања које су претрпели, и данас осећају тешке психичке трауме и трпе физичке болове, од којих су многи напустили своје место пребивалишта. Због тога, по оцени овог суда, а што се основано указује и у жалби Тужиоца за ратне злочине, бројност и тежина напред наведених отежавајућих околности, а које по свом карактеру превазилазе уобичајене отежавајуће околности, у конкретном случају свакако изискују строжије кажњавање.

Ценећи те околности, Апелациони суд у Београду, Одељење за ратне злочине је уважавањем жалбе Тужиоца за ратне злочине преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљеног Јанковић Дарка тако што га је осудио на казну затвора у трајању од 20 година, у коју ће му се применом одредбе 50 КЗ СРЈ урачунати време проведено у притвору почев од 02. јануара 2010. године, па надаље, до упућивања у установу за издржавање казне.

По оцени Апелационог суда једина адекватна казна у конкретном случају је казна затвора у трајању од 20 година, која је и прописана за кривично дело за које је овај окривљени оглашен кривим и иста је сразмерна тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим последицама, околностима под којима је кривично дело извршено, степену кривичне одговорности окривљеног, и иста је неопходна за остваривање сврхе кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, а како се то основано указује у жалби тужиоца.

Имајући у виду да је уважавањем жалбе Тужиоца за ратне злочине првостепена пресуда преиначена у наведеном делу, то је жалба браниоца окривљеног Дарка Јанковића којом се оспорава правилност одлуке о казни

оцењена као неоснована. Истицање у жалби да првостепени суд утврђеним олакшавајућим околностима није дао адекватан значај, а пре свега да није у довољној мери ценио чињеницу да је окривљени у време инкриминисаних догађаја био млађе пунолетно лице, код свега напред наведеног, без утицаја је на другачију одлуку о казни.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе браниоца окривљеног Јанковић Дарка, па је нашао да се истима не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде.

Жалбом Тужиоца за ратне злочине побија се првостепена пресуда због битне повреде одредаба кривичног поступка у делу пресуде у којем су окривљеном Савић Горану изостављене као недоказане радње нечовечног поступања и пљачкања на начин описан у диспозитиву оптужнице под тачком 2а, тако што се истиче да постоји знатна противречност о чињеницама које су биле предмет доказивања, између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини записника о исказима сведока датих у поступку (транскрипата исказа сведока са главном претреса) и самих тих записника, због чега, по мишљењу тужиоца, није могуће испитати законитост и правилност пресуде. Образлажући овај жалбени основ побијања тужилац у жалби интерпретира поједине делове исказа заштићеног сведока "У", "Т" и "Бета", истичући да је првостепени суд погрешно оценио исказе наведених сведока и тиме извео погрешан закључак да нема доказа да је окривљени Савић Горан учествовао са другим лицима (окривљеним Јанковић Дарком и правноснажно осуђенима Славковић Драганом и Кораћ Иваном), па и самостално у радњи кривичног дела нечовечног поступања према оштећенима због њиховог одвођења у пљачкање приватне имовине, а што је по мишљењу тужиоца за последицу имало и погрешно утврђено чињенично стање у односу на наведене радње.

Ови жалбени наводи су оцењени као неосновани, јер је по оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд за свој закључак да није доказано да је окривљени Савић Горан предузео наведене радње, (да је заједно са окривљеним Јанковић Дарком и окривљеним Њилершић Сашом, те правноснажно осуђенима Славковићем и Кораћем, у првој половини јуна до пред крај јуна 1992.године, незаконито поступао и више пута нечовечно поступајући, оштећене изводио из "Циглане", у различитим групама и наређивао им да из кућа пљачкају и одузимају разне предмете, те исте потом присвајао, робу скривао са робом у "Циглани", а делимично пребађивао и у Републику Србију, како му је стављено на терет), дао јасне, довољне, аргументоване и за овај суд прихватљиве разлоге, те је правилно поступио када је наведене радње изоставио из изреке пресуде у односу на окривљеног Савић Горана. Због тога су напред изнети жалбени наводи Тужиоца за ратне злочине којима се оспорава оцена исказа наведених заштићених сведока, а с тим у вези и изнети закључак првостепеног суда, оцењени као неосновани.

Ово из разлога јер је првостепени суд до оваквог свог закључка дошао на основу изведених доказа ближе наведених у побијаној пресуди, које је ценио како појединачно, тако и у међусобној вези и у склопу одбране окривљеног Савић Горана који је негирао да је извршио напред наведене радње, а пре свега на основу исказа заштићених сведока "У", "Т", "Бета", "четири" и "Ф", чији искази су верно интерпретирани у образложењу побијане пресуде, а потом и правилно оцењени, због чега су за овај суд неприхватљиви супротни жалбени наводи Тужиоца за ратне злочине. Наиме, оштећени заштићени сведок "У", који је у свом исказу објаснио да је свакодневно ишао у пљачке, није могао да се сети ниједне ситуације, да је у исте ишао са "Савом" (окривљеним Савић Гораном), за кога је иначе тврдио да се придружно "Тори", "Зоксу" (правноснажно осуђенима Славковић Драгану и Кораћ Ивану за радњу пљачкања) и "Пуфти" (окривљеном Јанковић Дарку), тек крајем јуна 1992. године, нити је могао да се сети да је окривљени Савић Горан икада био у комбинацији са њима тројицом, када је он ишао у товарење, наводећи само да му се чини да су једном приликом у некој кући нашли видео рикордере и, како му се чини, дали их "Сави". Оштећени заштићени сведок "Т", изнео је своје сазнање да је једини пут када је видео да "Сава" нешто узима, била ситуација у Козлуку (након 26. јуна 1992. године), када их је "Торо" водио у пљачку, којом приликом се "Сава" однекле појавио сам и сneo два струјомера са спрата једне куће и отишао потом сам, објаснивши да њега никада није водио у пљачку.

Имајући у виду овакав исказ заштићеног сведока "Т", који је иначе детаљно говорио о својим редовним одласцима у пљачке, те поменути исказ оштећеног "У", као и чињеницу да оштећени под псеудонимом "четири" не означава окривљеног Савић Горана као лице за које он има било посредна било непосредна сазнања да је учествовало у радњама пљачкања, док радње "Пуфте", "Тора" и "Зокса" детаљно описује, те да га такође не означавају ни сведоци под псеудонимом "Бета" и "Ф", иако се овај сведок сећа да је окривљени Савић долазио на "Циглану", али га не везује за ове радње, то првостепени суд, и по оцени Апелационог суда, правилно закључује да напред наведен исказ заштићеног сведока "Т" не мења очигледни закључак да није доказано да је окривљени Савић Горан учинио радњу пљачкања као радњу ратног злочина.

Стога се неосновано у жалби Тужиоца за ратне злочине наводи да је првостепени суд исказе заштићених сведока "У", "Т" и "Бета" релативизовао и тиме га погрешно оценио. Наводи жалбе тужиоца којима се указује на исказ заштићеног сведока "Т" у којем је навео да је чуо да је и Сава био у групи која је пљачкала по Зворнику и Дивичу, исказ заштићеног сведока "Бета" који је навео да му се чини да је са Савом ишао у неку улицу поред средње школе у граду, те да их је у пљачке водио "Торо", "Зокс", односно да је, према казивању овог сведока било њих четири, пет, значи Сава, како сведок наводи, као и да је заштићени сведок "У" окривљеног Савић Горана везивао за пљачку уља, које изјаве, како се у жалби наводи, првостепени суд није садржински целовито навео у разлозима пресуде, по оцени овог суда без икаквог су значаја, јер

наведени делови исказа заштићених сведока не мењају очигледни закључак да није доказано да је окривљени Савић Горан учинио радњу пљачкања као радњу ратног злочина.

Ово из разлога јер у смислу одредаба Међународног хуманитарног уговорног и обичајног права, да би постојали докази да је лице извршило ову радњу, обим и учесталост присвајања морају бити такви да радње присвајања подразумевају тешке последице за жртву, да представљају тешко кршење одредаба Међународног хуманитарног права, а имовина мора да буде довољне новчане вредности да би њено отуђивање имало такве последице, о чему, и по налажењу овог суда, очигледно није реч у конкретном случају, а како је то правилно закључио и првостепени суд. Због тога су напред извети жалбени наводи тужиоца за ратне злочине оцењени као неосновани.

Жалбом Тужиоца за ратне злочине побија се првостепена пресуда због погрешно утврђеног чињеничног стања у односу на радње описане под IIБ оптужнице (телесно повређивање [REDACTED] и [REDACTED], за које је окривљени Ћилерцић Саша ослобођен од оптужбе услед недостатка доказа, док је у односу на окривљеног Савић Горана ова радња изостављена из чињеничног описа изреке као недоказана. У жалби се наводи да је овај део пресуде заснован на погрешно утврђеном чињеничном стању јер је првостепени суд одлучне чињенице за постојање битних елемената кривичних дела из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези са чланом 24 КЗ СРЈ погрешно утврдио и тако извео погрешан закључак да нема доказа да су наведени окривљени као помагачи окривљеном Јанковић Дарку, учествовали у радњи телесног повређивања два лица. С тим у вези у жалби се оспорава оцена исказа заштићених сведока под псеудонимима "У", "Т", "Бета", "Ф" и сведока [REDACTED] (директора "Циглане"), чији искази, на супрот закључку првостепеног суда, по мишљењу тужиоца, дају довољно поузданог основа за закључак да су окривљени Савић Горан и Ћилерцић Саша извршили напред наведену радњу, имајући у виду да су заштићени сведоци детаљно и готово потпуно сагласно описали понашања окривљених које суд није ценио као важне и одлучне чињенице, већ је само констатовао њихово присуство на месту инкриминисаног догађаја. У жалби се даље интерпретирају поједини делови исказа напред наведених заштићених сведока и исказа сведока [REDACTED] и наводи да се из њихових исказа утврђује да су окривљени Савић и Ћилерцић видели и знали да окривљени Јанковић Дарко телесно повређује ножем оштећене [REDACTED] и [REDACTED], што су и коментарисали свако на свој начин, из којих коментара се, по мишљењу тужиоца, основано може закључити да они својим присуством охрабрују и дају потпору окривљеном Јанковићу, стварајући и код њега уверење да су они са наоружањем ту за случај да се други оштећени побуне, те да може несметано учинити све што је хтео, док су код оштећених створили страх и уверење потпуне беспомоћности за пружање било каквог отпора. Због тога тужилац сматра да се у радњама окривљеног Савића и Ћилерцића стичу сва битна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва у

помагању из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези са чланом 24 КЗ СРЈ, за које их је требало огласити кривим.

Насупрот овим жалбеним наводима, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је правилно закључио да нема доказа да су наведени окривљени помагали окривљеном Јанковић Дарку при чињењу радњи описаних под II тачка 2 изреке пресуде (повређивање телесног интегритета оштећених [REDACTED] и [REDACTED] тако што су стојећи наоружани испред просторије на "Циглани" у којој су били оштећени, стварали уверење безнадежности пружања отпора код оштећених, о чему су у образложењу пресуде на странама 83 и 84 дати јасни, детаљни и аргументовани разлози које у свему као правилне прихвата и овај суд. Због тога су супротни жалбени наводи Тужиоца за ратне злочине којима се побија првостепена пресуда због погрешно утврђеног чињеничног стања у ослобађајућем делу у односу на окривљеног Ћилерпић Сашу, и делу у којем су наведене радње изостављене као недоказане из изреке пресуде у односу на окривљеног Савић Горана, оцењени као неосновани.

Наиме, током поступка неспорно је утврђено да окривљени Савић Горан и Ћилерпић Саша нису извели оштећене [REDACTED] и [REDACTED] из просторије на "Циглани", да нису били присутни у просторији у којој се дешавају повређивања наведених оштећених од стране окривљеног Дарка Јанковића, а изведени докази не указују да је окривљени Савић Горан имао код себе нож који се помиње у његовим наводним коментарима, о чему сведоче неки оштећени (сведок под псеудонимом "У"), на чему тужилац у жалби инсистира истичући да је овај сведок навео да је Сава рекао „Будала, ја му давао општар нож, он хоће тупим да га закоље“, нити се из исказа оштећених може поуздано утврдити да ли неко од ове двојице чека повратак окривљеног Јанковић Дарка из просторије у којој су се одиграли наведени догађаји.

Ваљаном анализом исказа оштећених заштићених сведока под псеудонимима "У", "Т", "Бета", "Ф", како појединачно тако и у међусобној вези и у склопу одбрана окривљених Савић Горана и Ћилерпић Саше, првостепени суд, и по оцени овог суда, правилно закључује да коментари дати на начин како их представљају оштећени, уз доста несагласности и одступања у погледу особе која их даје (Сава, Саша, Торо), а што је све детаљно објашњено у побијаној пресуди, тако да исти, насупрот наводима жалбе, не указују на постојање несумњивих доказа о помагању окривљеном Јанковић Дарку од стране ове двојице окривљених и постојању свести да својим деловањем или пропустом помажу окривљеном Јанковићу. Ово тим пре, јер су очигледне и знатне разлике у исказима сведока у погледу понашања, па и самог присуства лица по надимцима "Сава" и "Саша" критичном приликом, при чему ниједан не пружа основ за закључак да су они стојећи наоружани испред просторије стварали уверење безнадежности пружања отпора код оштећених, нити оштећени на такав начин доживљавају њихово присуство, а што јасно произилази из исказа оштећених.

Стога је супротна тврдња изнета у жалби Тужиоца за ратне злочине за овај суд неприхватљива, јер су управо сами оштећени понашање окривљеног Ђилерцић Саше критичном приликом доживљавали као пружање помоћи оштећеном [REDACTED] након повређивања од стране „Луфте“, јер му Саша брионом поливао и преврио рану која је крварила, који поступак указује на то да је окривљени Ђилерцић Саша у одређеној мери показао саосећање са оштећеним. Према томе, имајући у виду исказе оштећених, по оцени овог суда, наводи жалбе тужиоца за ратне злочине којима се указује на исказ оштећеног „У“ у којем је навео да је окривљени Ђилерцић приликом преврјање ране оштећеном [REDACTED] рекао да „Луфта“ није нормалан и да он ако му нешто не паше, подигне пиштољ и убије, без утицаја су на правилност закључка првостепеног суда да у конкретном случају нема доказа да је окривљени Ђилерцић Саша свесно помогао у тешком телесном повређивању оштећених [REDACTED] и [REDACTED] стварајући уверење безнадежности за пружање било каквог отпора код оштећених, како је то правилно закључио и првостепени суд.

Првостепени суд такође правилно закључује да је неодржива теза оптужбе, да би окривљени Савић Горан и Ђилерцић Саша, да нису хтели да помогну окривљеном Јанковићу, покушали да га спрече у томе, удаљили се са лица места, или га пријавили, што нису учинили. Ово из разлога јер одговорност за неспречавање, односно нечињење, као начин извршења кривичног дела, постоји уколико лице има дужност да спречи неко понашање а чињеница да неко није спречио лице у извршењу дела, не значи аутоматски да има свест да му помаже у чињењу истог. Ова дужност постоји код надређених лица у односу на своје подређене, а није спорно да окривљени Савић и Ђилерцић нису били надређени окривљеном Јанковићу. Само присуство лица одређеној радњи није довољно за утврђивање постојања кривичне одговорности, уколико то присуство нема елементе знатног, односно суштинског доприноса и утицаја на главног извршиоца у извршењу одређених радњи. Околност да се окривљени нису удаљили или да нису пријавили такво дело, и по оцени овог суда, насупрот наводима жалбе Тужиоца за ратне злочине, не може представљати доказ о помагању као облику учествовања у извршењу кривичног дела, већ таква одговорност остаје на нивоу моралне одговорности, али не и одговорности у правном смислу.

Дакле, имајући у виду све напред наведено, првостепени суд правилно закључује да нема доказа да присуство окривљених Савића и Ђилерцића критичном приликом садржи потребне елементе, нити психичког помагања окривљеном Јанковићу - евентуалног јачања воље, отклањања препрека, нити физичког помагања у извршењу радњи телесног повређивања оштећених [REDACTED] и [REDACTED], због чега су супротни жалбени наводи Тужиоца за ратне злочине оцењени као неосновани. У ситуацијама када прилог помагача, као у конкретном случају, није у правно релевантном смислу утицао на извршиоца дела, и по оцени овог суда, могло би се радити само о покушају помагања које по закону није кажњиво или о неуспелом помагању, а у

конкретном случају нема доказа да је такав евентуални допринос извршењу дела био довољно знатан и ефикасан да би омогућио, олакшао или охрабривао окривљеног Јанковића у извршењу кривичног дела, како то правилно закључује првостепени суд.

С обзиром да није доказано да је код окривљених Савића и Ђилерџића постојала свест да помажу окривљеном Јанковићу, а како је у новијој судској пракси МКТЈ изражено ставовиште да се за помагање захтева не само свест о томе да помагач помаже извршиоцу већ и да помагач прихвата коначни исход и кажњавање последице свог понашања, то је првостепени суд правилно поступио када је као недоказане изоставио из изреке радње помагања окривљеном Јанковићу при повређивању телесног интегритета оштећених [REDACTED] и [REDACTED] у односу на окривљеног Савић Горана, односно применом одредбе члана 355 тачка 2 ЗКП-а ослободио од оптужбе окривљеног Ђилерџић Саду за ове радње. Стога су напред изнети жалбени наводи Тужиоца за ратне злочине којима се у овом делу побија првостепена пресуда оцењени као неосновани.

Што се тиче жалбе Тужиоца за ратне злочине којом се у односу на окривљеног Савић Горана побија првостепена пресуда у делу одлуке о кривичној санкцији, Апелациони суд налази да је жалба основана. Наиме, првостепени суд је од олакшавајућих околности на страни овог окривљеног ценио личне и породичне прилике окривљеног - [REDACTED] његову младост у време извршења кривичног дела, чињеницу да у то време није био осуђиван као и [REDACTED] те његово коректно држање пред судом, при чему је нашао да наведене околности имају карактер особито олакшавајућих околности.

Међутим, и поред правилног закључка првостепеног суда да изнете олакшавајуће околности у конкретном случају имају значај особито олакшавајућих које оправдавају примену института ублажавања казне из члана 42 и 43 КЗ, по оцени Апелационог суда, природа и околности под којима су учињене кривично-правне радње за које је окривљени Савић Горан оглашен кривим, а које првостепени суд није у довољној мери ценио, оправдавају строжије кажњавање овог окривљеног. Због тога је овај суд уважавањем жалбе Тужиоца за ратне злочине преиначио првостепену пресуду у делу одлуке о кривичној санкцији у односу на окривљеног Савић Горана, тако што га је осудио на казну затвора у трајању од 3 (три) године у коју ће му се применом одредбе члана 50 КЗ СРЈ урачунати време проведено у притвору од 21.12.2007. године до 05.02.2008. године.

По оцени овог суда овако одмерена казна испод границе прописане законом за предметно кривично дело, сразмерна је тежини извршеног кривичног дела и степеву кривичне одговорности окривљеног Савић Горана и иста је нужна али и довољна за постизање сврхе кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

С обзиром да је бранилац окривљеног Јанковић Дарко, адвокат Небојша Перовић на седници другостепеног већа изјавио да одустаје од жалбе изјављене дана 24.априла 2012.године против првостепене пресуде, те је Апелациони суд сходно одредби члана 456 став 2 ЗКП-а, наведену жалбу одбацио као недозвољену, док је на основу одредбе члана 459 и 457 ЗКП-а, одлучио као у изреци пресуде под 1 .

Записничар,
Мирјана Јанковић-Недић,ср

Председник већа-судија,
Синиша Важић,ср

За тачност отправку
Управитељ писарнице
Светлана Антић .

